

Stortingets kontroll- og konstitusjonskomité

Deres ref

Vår ref

Dato

25/7191-11

26. februar 2026

Svar på spørsmål fra Stortingets kontroll- og konstitusjonskomité til fiskeri- og havministeren om deltakelsen i snøkrabbefangst

Jeg viser til brev fra Kontroll- og konstitusjonskomiteen datert 3. februar 2026 med spørsmål om deltakelsen i snøkrabbefangst. Nedenfor følger mine svar på spørsmålene.

Spørsmål 1

NRK.no publiserte 24. januar 2026 en artikkel om fartøyet "Askøybas", som fikk tillatelse til å fiske snøkrabbe først etter klage til Nærings- og fiskeridepartementet. Hvordan forklarer statsråden at departementet har gitt "Askøybas" tillatelse til fangst av snøkrabber når det kort tid etterpå har vist seg at fartøyet hverken var egnet eller i forsvarlig stand til å drive et slikt fiskeri?

Svar

Vurderingen av hvorvidt et fartøy skulle få snøkrabbetillatelse ble gjort på bakgrunn av dokumenter og informasjon som fartøyeier selv sendte inn. Det er søkers ansvar å sende inn nødvendig og korrekt informasjon i forbindelse med søknaden. Der dokumentasjonen ikke ble ansett for å være tilstrekkelig, etterspurte Fiskeridirektoratet og Nærings- og fiskeridepartementet ytterligere dokumentasjon eller informasjon om saken. Det er i denne sammenheng et moment at det for parter i en slik prosess er en potensiell konsekvens at vedtaket omgjøres dersom vedkommende har gitt opplysninger som senere viser seg å ikke stemme. I fiskerilovgivningen er dette uttrykkelig lovfestet i deltakerloven § 11, hvor det fremgår at ervervstillatelse kan tilbakekalles hvis fartøyeier mot bedre vitende har gitt uriktige opplysninger eller fortiet forhold av vesentlig betydning for vedtaket om å gi ervervstillatelse.

Videre ble det i vurderingen av om snøkrabbetillatelse skulle gis, gjort en vurdering av om fartøyet var «egnet og utrustet» for fiskeriaktiviteten. Det er en forutsetning for å få ervervstillatelse at det legges frem gyldig fartssertifikat for fiske- og fangstfartøy, oppdatert fartøyinstruks, godkjennelsesdokument, byggebekreftelse eller annen dokumentasjon som kreves for vedkommende fiske- og fangstfartøy, jf. ervervstillatelsesforskriften § 3.

Spørsmål 2

I svaret til kontroll- og konstitusjonskomiteen av 5. januar 2026 forsvarte statsråden tildelingen til blant annet "Askøybas". Hvilket faktagrunnlag om søknadenes innhold hadde statsråden skaffet seg for å forsvare tildelingen før tildeling av konsesjon ble gitt?

Svar

Av instruksen om praktisering av skjønn ved behandlingen av nytildeling av snøkrabbetillatelser av 12. september fremgår det hvilke dokumentasjonskrav som gjaldt for unntaksbestemmelsene etter konsesjonsforskriften § 6-2. For unntaket som gjaldt ombygging av fartøy ble det stilt krav om dokumentasjon om:

- *Investeringer i utstyr som for eksempel teinehaler og lignende utstyr til haling og setting av snøkrabbeteiner, at det er gjort tilpasninger for logistikk for lagring av teiner og tau om bord, og at fartøyet skal ha fabrikk og fryserom for produksjon av ferdigprodukter eller opplegg for transport og lagring av levende fangst av snøkrabbe.*
- *Kontrakt på ombygging av fartøyet som inkluderer kostnader, samt dokumentasjon på lengde på verfts- /verkstedsopphold. Dette innebærer også tegninger før og etter ombygging med forklaring på hva som er fjernet, lagt til og erstattet og hvorfor det er gjort.*

Videre fremgår det av instruksen at investeringer i løse tilpasninger, slik som teiner og tau og annet bruk, ikke skulle oppfylle vilkårene for unntak fra hovedregelen om tildeling av snøkrabbetillatelse.

I tilfeller hvor innsendt dokumentasjon ikke ble ansett for å opplyse søknaden tilstrekkelig, tok Fiskeridirektoratet eller Nærings- og fiskeridepartementet kontakt med søker for å innhente mer informasjon.

Selskapet Askøy Havfiske AS, eier av «Askøybas», har etter vår vurdering av omstendighetene i saken levert tilstrekkelig dokumentasjon av at det var foretatt omfattende ombygginger av fartøyet, herunder skipstegninger, dokumentasjon av investeringer samt uttalelser fra fagkyndige. Fartøyet «Askøybas» fikk tildelt snøkrabbetillatelse i klageomgangen i tildelingsprosessen, og saken ble vurdert etter samme kriterier som de øvrige fartøyene som søkte om tillatelse.

Spørsmål 3

På hvilket faglig og faktisk grunnlag vurderte Fiskeridirektoratet og departementet hva som er nødvendig ombygging for å tilpasse et fartøy til snøkrabbefiske i Barentshavet?

Svar

Fiskeridirektoratet og Nærings- og fiskeridepartementet foretok en vurdering av dokumentasjonen som ble innsendt i forbindelse med søknadene. I tråd med instruksjonen ble det vurdert hvorvidt den dokumenterte ombyggingen besto av permanente ombygginger av fartøyet, slik som utvidelse av skrog eller konstruksjon av fabrikk og fryserom for produksjon av snøkrabbe om bord. Vurderingskriteriet var ikke hva som var nødvendig, men om det var foretatt omfattende ombygginger av fartøyet for å tilpasse dette til fangst av snøkrabbe på en måte som ikke var reverserbar, jf. konsesjonsforskriften § 6-2.

Spørsmål 4

Statsråden skriver følgende i sitt brev til kontroll- og konstitusjonskomiteen 27. november 2025: «Denne lukkingen er gjennomført etter samme prinsipper som tidligere lukkinger av andre fiskerier.»

I ordinær spørretime 3. desember 2025 fikk statsråden spørsmål om prosessen bak lukkingen av snøkrabbefisket. Der sa statsråden blant annet følgende:

«Når det gjelder hvordan vi endte med de kriteriene vi har hatt i denne lukkingen, er det basert på den tradisjonelle lukkingen vi har av norske fiskerier. Det er ikke gjort noen endringer her ut fra tidligere praksis.»

Komiteen ber om å få opplyst ved hvor mange tidligere lukkinger man først har tilbakekalt alle aktive tillatelser, for deretter å nytildel tillatelser i samme fiskeri, nesten samtidig. Komiteen ber også om å få avklart vurderingen av hjemmelsgrunnlaget for å foreta lukkingen av snøkrabbefiskeriet på denne måten.

Svar:

Lukkingen av fisket etter snøkrabbe har tatt utgangspunkt i samme prinsipper som tidligere lukkinger, men innretningen av selve lukkingen har likevel variert fordi det ofte kan være betydelige ulikheter mellom de ulike fiskeriene som har blitt lukket.

Lukking av et fiskeri innebærer at man går fra et åpent fiskeri uten begrensning på antall deltakere til et lukket fiskeri med begrensning på antall deltakere. Dette er også tilfelle for lukkingen av fisket etter snøkrabbe. Derimot skiller lukkingen av fisket etter snøkrabbe seg fra andre luktingsprosesser ved at man også før lukkingen trengte en egen snøkrabbetillatelse for å delta i fisket, og at forvaltningen derfor måtte tilbakekalle disse tillatelsene i forbindelse med lukkingen.

Hjemmelen for tilbakekallet av tidligere snøkrabbetillatelser er deltakerloven § 19, og det følger av bestemmelsen at «Kongen kan tilbakekalle alle spesielle tillatelser som er gitt for en bestemt type fiske eller fangst.» Tilbakekallet av snøkrabbetillatelsene ble gjort i kongelig resolusjon den 24. mai 2024.

Spørsmål 5

Komiteen ber videre om å få opplyst hvor mange lukkinger som har vært gjennomført de siste ti år. Videre ber komiteen få oversendt informasjon om hvilke lukkinger det har vært stilt krav om deltakelse i to av tre kvalifiseringsår, og samtidig ikke vært akseptert bruk av eget fartøy, på linje med investering i kjøp og ombygging av fartøy, samt kontrahering av nybygg.

Svar:

Det eneste fiskeriet som har vært gjenstand for en tradisjonell lukking i løpet av de siste 10 år er fisket etter leppefisk. Ved denne lukkingen var det også et krav om deltakelse i det aktuelle fisket i minst to av tre kvalifiseringsår. Det var imidlertid ikke noen åpning for å komme inn i lukket gruppe uten noen form for tidligere deltakelse. Dette må ses i sammenheng med at etableringskostnadene i fisket etter leppefisk er svært ulike etableringskostnadene i fisket etter snøkrabbe. Fisket etter leppefisk foregår kystnært med små fartøy som oftest er under 8 meter. Fangst av snøkrabbe foregår fra desember til og med juni, langt til havs i Barentshavet, tidvis under svært krevende forhold. Dette setter andre rammer for gjennomføring av fiske og krever en helt annen type fartøy og utstyr.

Spørsmål 6

I ordinær spørretime 3. desember 2025 sa statsråden følgende:

«Etter høringen anbefalte direktoratet en tradisjonell lukking, dvs, en lukking basert på aktivitet i to av tre kvalifiseringsår, i tillegg til at det kunne gis dispensasjon ved kontrahering av nybygg og omfattende ombygging før en skjæringsdato».

I sitt forslag til departementet 26. oktober 2023 anbefalte Fiskeridirektoratet følgende hovedvilkår for tildeling:

«Fartøyeier må ha fisket og levert minst 10 tonn snøkrabbe med fartøyet i ett av årene 2020, 2021 og 2022 inntil 16. mai.»

Hvorfor fulgte statsråden ikke direktoratets anbefaling, og hvordan forklarer statsråden uoverensstemmelsen mellom direktoratets anbefaling og det statsråden opplyste for Stortinget i den ordinære spørretimen?

Svar

I Fiskeridirektoratets brev til Nærings- og fiskeridepartementet av 26. oktober 2023 fremgår *Forslag etter høring – regulering av deltakelsen i fangst av snøkrabbe*. På side 2 vises det til

at Fiskeridirektoratet ba høringsinstansene ta stilling til flere alternativer for regulering av deltakelsen i fangst av snøkrabbe.

Alternativ 1 ble presentert som en tradisjonell lukking av fangsten med to varianter:

- Alt 1a: lukking basert på deltakelse i ett av årene 2020, 2021 og 2022 innen 16. mai med alternative krav til fangstkvantum på 0, 1, 5 eller 10 tonn; og
- Alt 1b: lukking basert på deltakelse i to av årene 2020, 2021 og 2022 innen 16.mai med alternative krav til fangstkvantum på 0, 1, 5 eller 10 tonn.

På brevets side 18 fremgår at Fiskeridirektoratet foreslår at det som vilkår for å delta i fangst av snøkrabbe settes krav om at fartøyeier har fangstet og levert minst 10 tonn snøkrabbe med fartøyet i ett av årene 2020, 2021 og inntil 16. mai 2022, altså Alt 1a.

Jeg opplyste i Stortinget at etter høringen anbefalte direktoratet en tradisjonell lukking, det vil si en lukking basert på aktivitet i to av tre kvalifiseringsår. Mitt poeng var at direktoratets anbefaling var en tradisjonell lukking basert på aktivitet. Jeg ser at dette ble uttrykt upresist, all den tid formuleringen tas til inntekt for at Fiskeridirektoratet anbefaling var aktivitet i to av tre år kvalifiseringsår, noe det ikke var. Jeg kunne presisert bedre at departementet satte et strengere krav til aktivitet enn det direktoratet foreslo, og jeg kunne forholdt meg overordnet til poenget som var tradisjonell lukking og aktivitet i en periode for å unngå rom for misforståelser. Å sette krav til aktivitet i to av tre år var for øvrig i tråd med innspillene fra næringsorgangisasjonene.

Tabell: Viser aktivitet fra fartøy i de ulike kvalifiseringsårene

År for oppnåelse av krav	Lukking basert på deltakelse i ett år				Lukking basert på deltakelse i to år
	Krav til fangstkvantum på registrert fangst				Uavhengig av krav til fangstkvantum på registrert fangst
	10 tonn	5 tonn	1 tonn	Uten krav til fangstkvantum	
2020	10	10	10	11	10
2021	1	1	1	4	
2022	7 ¹	7	11	12	
Totalt	18	18	22	27	10

Kilde: Fiskeridirektoratets konsesjons- og deltakerregister og landings- og sluttseddelregister per oktober 2023.

I brevet på side 2 står tabellen ovenfor, som viser lukking basert på deltakelse i ett av årene 2020, 2021 og inntil 16. mai 2022 med ulike kvanta på 0, 1, 5 eller 10 tonn. Tabellen viser videre at en lukking basert på deltakelse i to år i perioden ville gi 10 fartøy som oppfylte vilkårene, uansett hvilke krav til kvantum som ble stilt.

Beslutningen om vilkårene for deltakelse ble en balanse mellom alle innspillene i høringen. Direktoratet anbefalte aktivitet i ett av kvalifiseringsårene samt krav om levering av minst 10

¹ Oppdatert tall pr. 16.10.23 fra 6 til 7 i forhold til tabell i høringsnotatet

tonn snøkrabbe. Næringsorganisasjonene mente det var deltakelse i to år eller mer som skulle gi rett til 1,0 kvote i en lukket gruppe, som da var et strengere krav til aktivitet enn hva direktoratet foreslo.

Ut ifra informasjonen som forelå på beslutningstidspunktet, så hadde alle fartøy med aktivitet i to år fangstet mer enn 10 tonn i begge årene i kvalifiseringsperioden. Det ville dermed ikke være avgjørende å stille et krav til fangst i disse årene, og hovedregelen ble derfor fastsatt til aktivitet i to år i kvalifiseringsperioden uten fangstkrav.

Spørsmål 7

I ordinær spørretime 3. desember 2025 sa statsråden følgende:

«Heller ikke evalueringene til direktoratet eller høringsinnspillene problematiserte spørsmål som går på omsetning og de begrensningene man eventuelt kunne legge på snøkrabbetillatelsene.»

Etter hva komiteen kan se, ble dette tatt opp av Pelagisk Forening, som skrev følgende 29. september 2023:

«Ved en lukking vil også snøkrabbetillatelsene få verdi. (...) de som har gjort en reell innsats i fiskeriet må belønnes (...) og det stilles spørsmål om et aktivitetskrav før overføring av tillatelse til ny eier kan forhindre [spekulasjon].»

Nordkapp Arbeiderparti tok også opp problemstillingen i sitt høringsinnspill til direktoratet. Hvordan er det foregående forenelig med det statsråden opplyste til Stortinget i den ordinære spørretime 3. desember 2025?

Svar

Denne problematikken ble drøftet i svært liten grad i høringsinnspillene. Pelagisk Forening og Nordkapp Arbeiderparti nevnte problemstillingen kort i deres høringssvar, som gjengitt i spørsmålet over. Spørsmålet om innføring av en karantenebestemmelse var ut over dette ikke problematisert i høringsnotatet, oppsummeringen av høringen fra Fiskeridirektoratet, eller fra næringsorganisasjoner som Norges Fiskarlag, Fiskebåt eller Sjømat Norge.

Spørsmål 8

Inngikk det som del av vurderingen i forbindelse med lukkingen at man også ved bruk av unntaksbestemmelsene skulle prioritere aktive fiskere fremfor dem som ønsket å omsette tillatelsene, og hvordan er dette i så fall ivarettatt? Eventuelt hvorfor er det ikke hensyntatt?

Svar

Det er et grunnleggende prinsipp i norsk fiskeri at den som kan få ervervstillatelse er aktiv fisker. Dette følger av aktivitetskravet i deltakerloven § 6 og var et grunnleggende krav for å kunne bli tildelt snøkrabbetillatelse. Aktivitetskravet inneholder krav om at ervervstillatelse bare kan gis til den som har drevet på eller med fiske i tre av de siste fem år, og

vedkommende må fortsatt være tilknyttet fiske- og fangststyrket. I dag er det mer vanlig at selskaper eier fartøy, og det gjelder da krav om at personer som er aktive fiskere innehar mer enn 50 prosent av eierinteressene og faktisk har tilsvarende kontroll med virksomheten.

Spørsmål 9

Komiteen ber om å få opplyst ved hvilke andre "tradisjonelle lukkinger" det har forekommet at en så stor andel av de som fikk tildelt kvoter (over 40 prosent) aldri tidligere har deltatt i det aktuelle fiskeriet, og aktører som faktisk har deltatt i det aktuelle fiskeriet før lukking, er blitt utelukket fra å få kvoter.

Svar

Jeg kjenner ikke til at dette har forekommet ved lukking av andre fiskerier, noe som henger sammen med spesielle forhold ved snøkrabbefisket, f.eks. at det er et forholdsvis nytt fiskeri som krever store investeringskostnader, og at mange aktører fortsatt var i etableringsfasen da skjæringstidspunktet ble satt.

I forkant av lukkingen var det tildelt 70 snøkrabbetillatelser. Alle fartøy som var tildelt snøkrabbetillatelse etter det «gamle» regelverket hadde samme adgang til å delta i fangsten før lukkingen. Utgangspunktet var derfor, til tross for at ikke alle fartøyene med tillatelse deltok aktivt i fisket, at flåten med «gamle» snøkrabbetillatelser representerte en betydelig overkapasitet. Bestandsutviklingen har vært positiv og kvotene har økt betydelig de siste årene, og det har vært en stor økning i interessen for å delta i fangsten. I 2022, samme året som skjæringsdatoen ble annonsert så var det hele 32 fartøy som hadde aktivert sin tillatelse og levert snøkrabbefangst. Målet med lukkingen av snøkrabbefisket var å redusere antall fartøy med adgang til å delta i det aktuelle fisket på varig basis. Denne reduksjonen i flåtekapasiteten skal så legge til rette for et fortsatt bærekraftig og mer lønnsomt fiske i framtiden og skape stabilitet og forutsigbarhet for både forvaltningen og næringen i den framtidige reguleringen av fangsten.

Spørsmål 10

Komiteen viser til vilkårene for snøkrabbetillatelse i konsesjonsforskriften fra 2019 §§ 6-2 første ledd, bokstav b og 6-2 andre ledd.

Hvorfor ble det satt opp unntaksmuligheter for redere som foretok omfattende ombygging av fartøyene i kvalifiseringsperioden når de allerede skulle vært egnet og utrustet etter 2019-forskriften?

Hvorfor ble det ved nytildelingene ikke tatt hensyn til om fartøyet faktisk hadde oppfylt kravene i 2019-forskriften (egnet og utrustet og annet driftsgrunnlag)?

Svar

Den aktuelle bestemmelsen i 2019-forskriften gjaldt tildelinger før fisket ble lukket. Dette var altså vilkårene for å få tillatelse før det ble vedtatt at snøkrabbefisket skulle adgangsbegrenses. Forskriften av 2019 kan ikke forstås slik at det var et vilkår for alle snøkrabbefartøy at de skulle vært egnet og utrustet allerede i 2019 for senere å kunne få nytildeling av snøkrabbetillatelse etter at fisket ble adgangsbegrenset.

Det fremgår av den endrede konsesjonsforskriften § 6-2 siste ledd fra 2024 at bare fartøy som ikke var egnet og utrustet for fangst av snøkrabbe før 1. januar 2020 kunne få unntak fra hovedregelen for å få snøkrabbetillatelse, altså at fartøyet måtte ha fangstet snøkrabbe i to av årene 2020, 2021 og 2022.

Fiskerimyndighetene har hjemmel til å lukke fiskerier. Videre har departementet anledning til å endre forskrifter som departementet har ansvar for, der det er nødvendig. Denne forskriftsbestemmelsen er derfor ikke til hinder for å lukke et fiske, og heller ikke til hinder for at fartøy kunne få snøkrabbetillatelse etter 2019.

Spørsmål 11

Statsråden erkjenner i brevet til kontrollkomiteen 27. november 2025 at departementets instruks om skjønnsutøvelse ved anvendelse av unntaksbestemmelsene i konsesjonsforskriften § 6-2 ble endret fra juli til september fordi det ble «stilt spørsmål ved om det var tilstrekkelig hjemmel i konsesjonsforskriften til å vektlegge aktivitet i skjønnsutøvelsen» (s. 7).

Vurderte departementet hjemmelsgrunnlaget for å oppstilles et slikt krav i instruksene? I så fall ber Kontroll- og konstitusjonskomiteen om å få oversendt denne vurderingen.

Svar

I forkant av fastsettelse av instruksene mottok departementet innspill fra flere av næringsorganisasjonene, herunder Fiskebåt og Norges Fiskarlag, om at det i skjønnsvurderingen av om unntak skulle gis etter § 6-2 andre ledd bokstav b måtte telle positivt om søker har deltatt i fangsten og fangstet mer enn 10 tonn i ett av kvalifiseringsårene.

Departementets vurdering var å imøtekomme næringens innspill til instruksene, men å ikke sette en grense for fangstmengde, da det ville være nærmere å innføre et nytt krav som ikke hadde vært gjenstand for høring. Det ble derfor ikke stilt krav til en eksakt fangstmengde, men at det kunne dokumenteres fangst av snøkrabbe som ikke var bifangst i ett av årene i kvalifiseringsperioden. Bakgrunnen for en slik vurdering var at dersom et fartøy var aktivt i fangsten innenfor kvalifiseringsperioden, så viste det en reell interesse for å delta i fangsten, og ikke bare en strategisk innretning for å spekulere i begrensning i deltakelsen. Intensjonen var ikke å introdusere et nytt vilkår som skulle ha avgjørende vekt i skjønnsvurderingen av søknadene, men å etterkomme godt begrunnede innspill fra næringen som kunne tas med i en helhetsvurdering. Det ble vurdert at det lå innenfor den skjønnsvurderingen som

forvaltningen kunne gjøre i forbindelse med behandlingen av søknadene å ta med dette i instruksen.

Spørsmål 12

Årsaken til at instruksen om skjønnsutøvelse ved anvendelse av unntaksbestemmelsen i konsesjonsforskriften § 6-2 ble endret i september er oppgitt å være «sommerferieavvikling» (s.7). Endringen av instruksen var i realiteten å ta ut én setning. Hva var det ved sommerferieavviklingen som gjorde at ny instruks uten denne setningen først kunne sendes ut én måned og 12 dager etter utløpet av juli måned?

Svar

Departementet mottok fire skriftlige innspill til instruksen av 1. juli 2024, etter at den ble oversendt Fiskeridirektoratet. Innspillene var fra Pelagisk forening, Fiskebåt, Norges Fiskarlag og advokatfirmaet Rasmussen & Broch.

I innspillene ble det anført at instruksen gikk for langt i å vektlegge dokumentasjon av aktivitet for de fartøyene som ville kunne søke unntak fra hovedregelen på grunn av investeringer og økonomiske innretninger, til tross for at det ikke var satt noe kvantumkrav til fangst. Innspillene stilte også spørsmål ved om det var hjemmel i konsesjonsforskriften til å vektlegge aktivitet i skjønnsutøvelsen for unntak fra hovedregelen. Dokumentasjon av fangst var i utgangspunktet et innspill næringen ønsket å ha med i instruksen.

Departementet trengte noe tid til å vurdere de ulike innspillene før det ble fattet en beslutning om å endre instruksen.

Spørsmål 13

Tildelingsvilkårene stiller krav om «omfattende ombygging av fartøyet for å tilpasse dette til fangst av snøkrabbe på en måte som ikke er reverserbar».

I statsrådens svar av 5. januar skriver statsråden at det er «sett hen til spesielle forhold ved snøkrabbe. For eksempel har investeringer i nye snøkrabbefartøy og i ombygging av gamle fartøy vært sentrale kriterier.»

Det blir vist til at snøkrabbefisket er relativt nytt, krever store investeringer, og at mange rederier var i etableringsfasen på skjæringstidspunktet. Hvorfor er det å kjøpe et egnet fartøy som ikke trengte slik ombygging ikke ansett som en investering, og tilsvarende der et fartøy «som både var egnet og utrustet» til krabbefiske allerede var i eie?

Svar

Kriteriene i lukkingen var ment å ivareta de aktørene som hadde deltatt i snøkrabbefangst eller investert i selve snøkrabbefangsten. Etter høringen oppsummerte Fiskeridirektoratet i sin tilrådning to typetilfeller hvor det ble anbefalt å kunne gi dispensasjon fra hovedregelen. Dette gjaldt enten i tilfeller der det var kontrahert nybygg eller hvor et fartøy var bygget om til fangst av snøkrabbe på en måte som ikke var lett reverserbar. De nærmere vilkårene for disse to unntakstilfellene fremgår av konsesjonsforskriften § 6-2 annet ledd.

Det ble i prosessen tydelig at det var nødvendig å gjøre visse unntak fra denne hovedregelen, og departementet vurderte at det var hensiktsmessig å gjøre unntak for nybygg som var kontrahert før skjæringsdatoen, eller fartøy som var omfattende ombygget. Vurderingen bak dette var at det var behov for å hensynta rederier som hadde gjort betydelige investeringer og innretninger for å kunne i fisket, men som ikke oppfylte hovedregelen om aktivitet i gitte år i forkant. Kriteriene i lukkingen var ment å ivareta de aktørene som hadde deltatt eller investert i snøkrabbefangsten, og å utelukke de som hadde kjøpt fartøy som en ren posisjonering. Departementet la i sin vurdering vekt på at det skulle være strenge kriterier for å få konsesjon. Det ble derfor besluttet at det skulle stilles krav om å ha fangstet i to av tre år, og ikke bare i ett år. Videre ble det besluttet at det skulle kunne gis unntak fra hovedregelen i de to nevnte tilfellene. For å få gjennomført en lukking må det stilles noen vilkår, og det vil nødvendigvis være slik at ikke alle som søker, oppfyller de krav som stilles.

Spørsmål 14

Departementet fravek ordlyden i sin egen forskrift og aksepterte investeringer som ikke var gjennomført før 16. mai 2022 hvis det var inngått bindende avtale. Hvilke kontroller ble foretatt for å sikre at det faktisk var bindende avtaler som ikke kunne endres? Ble det i noe trinn under saksbehandlingen fastsatt et beløp som veiledning for hva som skulle anses som «omfattende ombygging»? Hva var i tilfelle beløpet? Kontrollkomiteen ber om å få oversendt eventuelle vurderinger fra direktoratet eller departementet i denne forbindelse.

Svar

Vurderingen av hvorvidt et fartøy skulle få snøkrabbetillatelse ble gjort på bakgrunn av dokumenter og informasjon som fartøyeier selv sendte inn. Det er søkers ansvar å sende inn nødvendig og korrekt informasjon i forbindelse med søknaden. Det ble således ikke gjennomført kontroller av om de innsendte opplysninger var korrekte. Det er i denne sammenheng et moment at det for parter i en slik prosess er en potensiell konsekvens at vedtaket omgjøres dersom vedkommende har gitt opplysninger som senere viser seg å ikke stemme. I fiskerilovgivningen er dette uttrykkelig lovfestet i deltakerloven § 11, hvor det fremgår at ervervstillatelse kan tilbakekalles hvis fartøyeier mot bedre vitende har gitt uriktige opplysninger eller fortiet forhold av vesentlig betydning for vedtaket om å gi ervervstillatelse.

I saksbehandlingen av snøkrabbesakene ble det gjort en helhetsvurdering av de investeringene som var foretatt, vurdert opp mot kriteriene som fremgikk av konsesjonsforskriften § 6-2 annet ledd bokstav b og departementets instruks. Graden av investering, samt kostnaden i tilknytning til dette, varierte i stor grad. Dette har sammenheng med flere forhold, blant annet at noen av rederiene valgte å bygge om et fartøy totalt ved hjelp av eksterne verft og selskaper, mens andre rederier utførte mye av arbeidet selv. Videre var noen fartøy rigget for å levere levende krabbe, mens andre var rigget for å fryse krabbe. Det ble foretatt en helhetlig vurdering i den enkelte sak av om vilkårene ble ansett som oppfylt. Vurderingen fremgår i vedtaket i den enkelte sak.

Med hilsen

Marianne Sivertsen Næss